

പതിനാറാം കേരള നിയമസഭ

ഒന്നാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നമ്പർ: 47

23-06-2026-ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

ശ്രീൻ ഹൈഡ്രജൻ നയം

ചോദ്യം ഉന്നയിച്ച അംഗങ്ങൾ

ശ്രീ. മുഹമ്മദ് മുഹസിൻ
ശ്രീ. കെ. രാജൻ
ശ്രീ. ഗോവിന്ദൻ പള്ളിക്കാപ്പിൽ
ശ്രീ. സി. അജയപ്രസാദ്

മറുപടി നൽകിയ മന്ത്രി

ശ്രീ. സണ്ണി ജോസഫ്
(വൈദ്യുതി, പരിസ്ഥിതി - പാർലമെന്ററികാര്യ
വകുപ്പ് മന്ത്രി)

(എ) വൈദ്യുത ഉല്പാദന രംഗം കാർബൺ ന്യൂട്രൽ ആയി മാറ്റാൻ ലക്ഷ്യമിട്ട് പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജോല്പാദനം പടിപടിയായി ഉയർത്തിക്കൊണ്ട് വരുന്നതിനായി മുൻ സർക്കാരിന്റെ കാലയളവിൽ നടപ്പാക്കിയ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പുരോഗതി വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ടോ; വിശദമാക്കാമോ;

മറുപടി: പുരോഗതി വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. വൈദ്യുത ഉല്പാദന രംഗം കാർബൺ ന്യൂട്രൽ ആയി മാറ്റാൻ ലക്ഷ്യമിട്ട് പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജോല്പാദനം ഉയർത്തിക്കൊണ്ട് വരുന്നതിനായി നടപ്പാക്കിയ പദ്ധതികളിൽ ഒന്നാണ് പി. എം. കസും. PM KUSUM - കാർഷിക പമ്പുകളുടെ സൗരോർജ്ജ വൽക്കരണം പദ്ധതിയുടെ പുരോഗമനം വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. 9348 കാർഷിക പമ്പുകളുടെ സൗരോർജ്ജവൽക്കരണം ലക്ഷ്യം വെച്ച് 2023ൽ പദ്ധതി നിർവ്വഹണം ആരംഭിക്കുകയും ഇതുവരെ 3492 എണ്ണം നിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടുണ്ട്. 2138 എണ്ണം KSEBL വൈദ്യുത ശൃംഖലയുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

വൈദ്യുത ഉല്പാദനരംഗം കാർബൺ ന്യൂട്രൽ ആയി മാറ്റാൻ ലക്ഷ്യമിട്ട് പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജോല്പാദനം പടിപടിയായി ഉയർത്തിക്കൊണ്ട് വരുന്നതിനായുള്ള പദ്ധതികളും വിലയിരുത്തുന്നതാണ്.

വൈദ്യുത ഉല്പാദന രംഗം കാർബൺ ന്യൂട്രൽ ആയി മാറ്റാൻ ലക്ഷ്യമിട്ട് പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജോല്പാദനം പടിപടിയായി ഉയർത്തി കൊണ്ട് വരുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികളും നടപ്പിലാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. ഇതിനു പുറമെ പുതിയ ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികളുടെ നിർമ്മാണം, ബാറ്ററി സ്റ്റോറേജ് പദ്ധതികൾ, കമ്മ്യൂണിറ്റി BESS പദ്ധതികൾ, പമ്പ്ഡ് സ്റ്റോറേജ് പദ്ധതികൾ എന്നിവ ആവിഷ്കരിക്കാനും ഉദ്ദേശിക്കുന്നു.

(ബി) വാണിജ്യോടിസ്ഥാനത്തിൽ ഹരിത ഹൈഡ്രജൻ/അമോണിയ ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന വൻകിട പദ്ധതികൾക്കുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ മുൻ സർക്കാരിന്റെ കാലയളവിൽ വിവിധ സംരംഭകരിൽ നിന്ന് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടോ; വിശദമാക്കാമോ;

മറുപടി: ഉണ്ട്.

- **ലീഫ് ശ്രീൻ** - 4511 കോടി രൂപ - 500 ടൺ പ്രതിദിനം (TPD) ഹരിത അമോണിയ

- എച്ച്.എൽ.സി. ഗ്രീൻ - 8763 കോടി രൂപ - 500 TPD ഹരിത അമോണിയ / 100 TPD ഹരിത ഹൈഡ്രജൻ from electrolysis
- എൻഫിനിറ്റി ഗ്ലോബൽ - 11,025 കോടി രൂപ - 1000 TPD ഹരിത അമോണിയ / 200 TPD ഹരിത ഹൈഡ്രജൻ from electrolysis
- ഭക്തി എനർജി - 826 കോടി രൂപ - 20 TPD ഹൈഡ്രജൻ - 200 TPD മുനിസിപ്പൽ ഘരമാലിന്യത്തിൽ നിന്ന് (MSW)

(താഴെ പറയുന്നവ രണ്ടും കെ. എസ്. ഐ. ഡി. സി വഴിയാണ് സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്):

- റിന്യൂ പവർ
- ഒസിഓർ

ഈ നിർദ്ദേശങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച തീരുമാനം സർക്കാർ പരിഗണനയിലുള്ള ഹരിത ഹൈഡ്രജൻ നയത്തിന്റെ കൂടി അടിസ്ഥാനത്തിൽ കൈക്കൊള്ളുന്നതാണ്.

(സി) 'ഹൈഡ്രജൻ വാലി ഇനൊവേഷൻ ക്ലസ്റ്റർ - കേരള' എന്ന പ്രത്യേക ഉദ്ദേശ്യ കമ്പനി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിന് മുൻ സർക്കാരിന്റെ കാലയളവിൽ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടോ; വിശദമാക്കാമോ;

മറുപടി: ഉണ്ട്. ഹൈഡ്രജൻ വാലി ഇനൊവേഷൻ ക്ലസ്റ്റർ പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതിന് “കേരള എച്ച്. വി. ഐ. സി ഫൌണ്ടേഷൻ” എന്ന ലാഭേച്ഛകൂടാതെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സർക്കാർ കമ്പനി 17.01.2025 ലെ സ.ഉ.(കൈ)നം.1/2025/ഉൾജ്ജം പ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അനെർട്ട് സി.ഇ.ഒ ചെയർമാനും മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറുമായാണ് കമ്പനി രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഹൈഡ്രജൻ വാലി പദ്ധതികൾ ഈ കമ്പനിയുടെ നേതൃത്വത്തിലാണ് നടപ്പാക്കുന്നത്. ഹൈഡ്രജൻ വാലി പദ്ധതിക്കായി ഡി.എസ്.ടി-യിലൂടെ അനുവദിച്ച ഹരിത ഹൈഡ്രജൻ മിഷന്റെ ഫണ്ട് ഈ കമ്പനിക്കാണ് ലഭിക്കുക.

കമ്പനിയുടെ മെമ്പോറാൻഡം ഓഫ് അസോസിയേഷനും ആർട്ടിക്കിൾ ഓഫ് അസോസിയേഷനും 03.08.2025 ലെ സ.ഉ.(കൈ)നം.10/2025/ഉൾജ്ജം പ്രകാരം അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

(ഡി) ഗ്രീൻ ഹൈഡ്രജൻ നയം രൂപീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളുടെ പുരോഗതി വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ടോ; വിശദമാക്കാമോ?

മറുപടി: അനെർട്ട് ലഭ്യമാക്കിയ ഹരിത ഹൈഡ്രജൻ പോളിസി സംബന്ധിച്ച നയം പ്രഖ്യാപിക്കാനുള്ള നടപടികൾ സർക്കാർ അടിയന്തിരമായി പൂർത്തീകരിക്കുന്നതാണ്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ